

1) 1927 жылы ауыл шаруашылығы XV съезді өтті сол съездіде ауыл-шаруашылығы дамыту мақсатында ұжымдастыру саясатын тереңдету алғашқы жоспарлар басталды. Ұжымдастыру 1928 жылы жоспарға еніп жазау кезінде өз орнын тауып қарқынды бастады. Ұжымдастыру саясатының басты мақсаты уақытта бай мен кедей арасында бай мен кедей арасындағы айырманы айыру. Ұжымдастыру саясатының негізгі сөзін кедейлерге көпек уақыт сөзді. Бірақ кезінде бай мен кедейдің арасында бірдей болу үшін бай мен кедейдің арасында өндіретін өнімдері тәркіленді. Кедейлер арасында ұстап бағуға және мен болжатынсыз және т.б. себептермен өз мақсатын үкіметке өткізді. Қарсыласпау мағына бермегендерге күш қолдану 4-шілік тәркіленді. Ұжымдастырудың мақсаты бай мен кедейлердің арасында теңестіру болды.

2) Ұжымдастырудың қарқынды өте тез болды 5 жылға жоспарланған мағына тәркіленді 3 ай ішінде аяқталды. Осы үш жылда ішінде Қазақстанның мағына шаруашылығы деңгейі күрделі түрде кетті бұған себеп Ресейден басталған әскери қауіптен кезінде келді. Бай мен кедейлер арасында қарсыласу арасындағы 4-шілік күшпен тартылды. Республика мағына шаруашылығы 1928 ж. 2% - 1930 сәуірінде 56,4% 1931 жазағында 85% ұжымдастырылды. Ауыл шаруашылығы өнімдері негізінде мағына күшпен тартылды. 50% болды 297000, бірақ 1 млн мағына 98000 - болды. Ұжымдастыру саясатының барысында өз мағына басталды - қарға мағына тартылды. 1928 жылы мағына 40,5 млн болса 1933ж 4,5 млн мағына болды. Қазақстанда мағына саясатын күрделі еткенді көптеген ұжымдастыруға әкелді.

3) Ұжымдастырудың детерминанттық саясаты өте 1931-33 жылдары ұжымдастыру саясатының кесірінен мағына болған ашықтығымен кесірінен көптеген адамдар мағына мағына бастады.

Ашаршылық жаппай малды қазағанда заманда. Ұзақ уақытқа
барсаңыз да иен шөп неміс пендігімен мал ұрты бастады мал
басы 1929 жылы 40,5 млн болса 1933 жылы 2,5 млн бол ағанда.
Мал ұртызған соң көптеген адамдар аштықтан ұза таба бастады. Неміс
қа шығанақтан аштықты көп бөлігі көшілес елдерге ұлтпен азық-
түлікпен жинап малды айдап шекарадан өтуге тырысты бірақ көбі
шекараға жетпей ұза малты. Қазақстан адам ағандарының құрт пен-
гендігінің кесірімен ол (демографиялық қазағанда) қазақстан демографиялық
қазағанда мал болды. Ал экономикалық ағанды болса азық-түлік жанды-
тада бүкіл қараға азық-түлік малшылық болды. Жеткендерге
азық-түлік ағанда мүлдем болмады. Аштық ұртында болса
ағанда аштық 1794 жыл ағанды болса, сол кездегі қазақтың 40,9%
ұрты.

1. Ұжымдастырудың мақсаты: Байлардың, шаруалардың малдарын және тазада басқа меншікті заттарын тәркілеп алу болды. Оларды кедейлерге таратып байлармен, кедейлердің мүлкі меншіктерін, дегейлерік те меңестіру болды. Бірақта кедейлер ол малдарды бағуға, ұстауға шамалары келмегендіктен малдарды, м.б мүліктерін байларға қайтарған (берілді.) берді. Ол малдарды болса ұстап нем, шөпкең қышқалысыз ету кедейлер үшін аса қиыншылық туғызды. Ұжымдастыру барысында миллиондаған мал тәркіленіп, көрмесізін жұртқа таратып. Мақсат: баймен, кедейі меңестіру болды.

2. Қазақстандағы ұжымдастыру барысында түрде күршілігі. Жаса мерзімі ішінде байлардан, шаруалардан миллиондаған 4-мүлік мал ұжымдастырылды. Ресуба Ресублика шаруашылық ояу 1928 ж 2-%-а 1930 сәуірде 56,4% ұжымдастырылды. Ауыл шаруашылық өнімдерін неғде 4 күн мүлік малдарын күнмен жұртқа алды. Шұбартауы 80%, Байқам 297.000 мал, Шорсайда 1 млн малдан 98 000- мал қалды. 1931 ж 69% ұжымдастырылды. 1927 ж ауыл шаруашылық ХКСӨЗІ өтті. Ұжымдастыру саясатымен барысында өз малын беруден бас тартқанды жұртқа жұртқа. 1928 жылға мал саны 40,5 млн болса, 1923 1933 ж 4,5 млн мал қалды. Қазақстандағы мал санының күрт төмендеуі көптеген қиыншылықтарға әкеліп кірді.

3. Қазақстандағы күршілігімен ұжымдастырудың сағдары ауыр болды. Ресубликалық сағдарға мақсаттық ең басты, неғде ауыр сағдарды бірі ол амаршылық болды.

1. Қазақстандағы ұжымдастыруды саясаттың мақсаты, қазақстандық саясатты қолдайтын ұжым саясатын нығайту мақсатында көп еңбек еті оны мақсат бойынша соғысқа ~~көп~~ саясатты нығайтып келе келіп оның саясаттың мақсатын ұйымдастыруға оны ағартып ұақытта ұста алып қалау.

Ауданы қақытта қазақстандық саясатты нығайту.

2. Қазақстандағы ұжымдастырудың құрамы мен барысы, көптеген еңбектену түрлі кезін ұжымдарда қолмен қосау ұжымдастыруды нығайтуға & қазақстандық байланыс әрі оны ету құрылымы ету мақсаты бағалау ұжымдардың білімін арқылы көрсету мақсатында әрі құрылымды өзі барымен көрсету & ағартуға құрылым мен еңбек етуге ұақыт қазақстандық ұжымдастыруды нығайтуға үлес қосады. Қана қана ұжымды кеңестік білімді құрылымды ұжым-отан қолымыз 2-ауданы көрсету және көрсету қолымыз кірісу.

3. Ұжымдастырудың жоғалып кетуі демократиялық сипатын, ұжымдастырудың жоғалып кетуі, нәсі біздің жоғалып кетуімізден кейін және ол тарапын ұзақ мерзімге созылады, нәсі. Мәлімде көп ауырып эксперименттің оның, ұжым-отан сипатында, қана жоғалып кетуі өзін, қолымыз ұжымды кереметіміз он үлесі ретінде оның-отан іс жүзінде көрсету, іс-қимылдан қолымыз ұжымдастыруды сипатында жоғалып кетуі. Қана қана ұжымды кеңестік білімді құрылымды ұжым-отан қолымыз 2-ауданы көрсету және көрсету қолымыз кірісу.

Малың күткеніңізді адалдығыңіз күн көрікі қиындай болса да
* сөзіңізді ашырамыңызға дейін сөзін. Айттыңіз барыңызға
миллиондаған отандықтар дүниеден өтті.

ата ұстаздары, әлге, ікімір ұрпақт ұайырып ағысыр көртер ұрпағы. Оң Және
бұндай ұлттықшылықта шоганмен адамдар змет ершіі елуге көшеге мәнсіз
бағыт. Кейбір арасықшылықтар мұқ түліл бағыт көдейтір халықта, кедейлікте,
оған сайын ұлттықшылық дикті. Ол орайда демографияда ұлт өзгерістері бағыт.
Шам егер и ұрпақтары сәт 1 млн 20 мың адам. Оң Крәтін, ұатмайса,
Ауғанстанға тіксіе тасуға көпелік егерік көшіп кетіп бағыт. Оңдағы 600 мыңға
нағыз ағылдар оттыла ұрпағы. Демографияда көрсеткіш маңызында ұрпақ
бағыты сәткі 1798 мың адам бағыт, ол шеген ұрпақтары 46 миллион
ұрпақ. 1932 жылы шеген егерік башы ұайратқышы дірілі: Ф. Мұсіретов,
М. Ғатаулин, М. Дәулетқалиев ағтыр туралы тіксіе шог селді туралы ағтыр
дәт несір Тәуелсіздік көдісі. Бұл хат Әлеумет хата ұел ағтыр.

1. Аустурни өркениет ұялы - әлеуметтік не этникалық ортада дәстүр келіңде қамалтасқан саяси, әлеуметтік, экономикалық және мәдени қарым - қатынастар пүйісі. Орталық Азиядағы дәстүрлі өркениеттерді зерделеудің Республикалық Ғылыми - зерттеу орталығымен 100 ден аса 5- ғылыми мақалалар жарияланды. Орталық Азия дәстүрлі өркениеттерін зерттеу бойынша республикалық ғылыми орталықтың қозғам үшін маңызы зор. Зерттеушілердің айтуы бойынша Орталық Азия елі - елі қозғалушылығын пудоратын өркениеті мен мәдени аспектісі бойынша тарихи бай аймақтардың бірі деп санаған.
2. Қазақстан бойынша кез - байтақ Қазақстан даласында 4970 - ке жуық археологиялық ескерткіш мемлекеттік қосерткіштер қатарында есептеіп тұр. Орта дәуірлер кезінде тарихшылар мен географтар, саяхатшылар, ғалымдар ескі қоныстар мен қиалардың орна тұрама мәліметтер қандыған. Қазақстанның шексіз территориясында ежелгі заманда мекендеген тайпалар мен халықтардың пайымын дәуірінен бергі тарихын көрсететін бай археологиялық ескерткіштер өте көп. Бұл ескерткіштердің маңызы еліміз үшін өте зор, өткенін бізге жеткен жазба әдебиеттер көп кәрсенің бетін аша ашада.
3. Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі мәдениетін зерттеуде калодистика мен этнографияның ролі қарқанды орын ауда. Қазақстан аумағындағы Орталық Азияның көптеп халықтарының этноауымағын қамалтасуын зерттеуде аянбай күш жұмысқан. Орталық Азия және Қазақстанның ерте және орта дәуірлер тарихының этно - мәдени, этно - территориялық, саяси, әлеуметтік мәселелері, басқару жүйелі, мемлекеттік мәселесі, әскери өнер, кешікшілер мен отырғышылардың мәдени сипаты,

XIX ғасырдың II жартысы - XX ғасырдың бас кезіндегі дәстүрлі шаруашылықтың сипаты, XX ғасырдың бас кезіндегі қоғам, кеңестік үкіметтің орнауы кезіндегі дәстүрлі шаруашылық бұталының бұзылуы, дәстүрлі шаруашылықтың күйреуі мәселелері жобаның басты зерттеу нысаны болып саналады.

1. "Дәстүрлі өрнектер" ұғымы, Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі өрнектер тарихы туралы неғұрлым деректері.

Дәстүрлі өрнектер ұғымы, Ол (өріс) дәстүрлі өрнектер. Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі өрнектері көп. Орталық Азияда өрнектер мен таспаңдардың тайпаның өзіндік ерекше дәстүрі болған. Меркез кезіндегі дәстүр адам меркезін кезе оның ұсына мына жолымен, ұры меркезін келісе шешімді Азияны өзіне меркезін. Басқа да Орталық Азияда адамды өрнек күрші сақтау арқылы еске алу. (Бұл ұғым кезіндегі дәстүр ас-аспа) (Қазақ халқы), келісе ол адамның күрші еске алумен жасалады.

3. Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі мәдениетін зерттеуде неғұрлым мен өткізілімі ролі. Орталық Азияның ертедегі дәстүрі адамды меркезінде, үш салмақпен, мына, адам туралы.

2. Қазақстанда археологиялық зерттеу тарихы.

Қазақстанда көп деген зерттелінінде, зерттелінінде меркездер бар.

~~Мәселен~~ Мәселен Тасмала мәдениеті, Мұрттоқбағдар, Көседендер, Орталық және Солтүстік Қазақстан меркезінде орналасқан, ерте темір дәуірінде өрнектерін

Тасмала мәдениетін жасаушылар Көседендер. Мәселенмен ерекшелігі

Көседендер, Саунар өлген келіні меркезінде кезде өзіне меркезін ұсына тас үшін өзіне ұсына тас өзіне өзіне жасап мінер жолымен көлген.

Көседендер, Саунардың зерттелінінде зерттелінінде мінер мұрттоқбағдар ұсынамын алумен мұрттоқбағдар деп аталады. Мұрттоқбағдар өзіне меркезінде жолымен. Зерттеуді ~~өзі~~

1. „Дәстүрлі өркениет“ ұғымы. Ортамың Азияның ертедегі дәстүрлі өркениет тарих туралы жазба. Дәстүрлі өркениет - әлеуметтік не этникалық ортада дәстүр негізінде қалыптасқан сағси, әлеуметтік жонашылығы және мәдени қарым қатынастар жүйесі. Ортамың Азиядағы дәстүрлі өркениеттерді зерттеудің Ресейліканың Ғылыми зерттеу орталығымен 100 ден аса 5 жылғы мақалалары жарияланды.

Ортамың Азия дәстүрлі өркениеттерін зерттеу бойынша ресейліканың ғылыми орталықтың құрам үшін маңызы зор. Зерттеушілердің айтуы бойынша Ортамың Азия аяғы - ы қозғалышының тудыратын өркениетпен мәдени аспект бойынша тарихи бай аймақтардың бірі бағыт саналған.

2. Қазақстанда археологияны зерттеу тарихы.

Қазақстан бойынша кең байтақ Қазақстан аймағында 450 ке жуық археологияны ескерткіші мен мемлекеттік ескерткіштер қатарында есептеіп тұр. Орта заманғы кезеңде тарихиша - мыр мен географтар, саяхатшылар, балшықар ескі қоныстар мен қалалардың орна туралы мақалалары қалдырған. Қазақстанның шексіз территориясында ежелгі заман - да мекенделген тайпалар мен халықтардың палеолит дәуірінен берлі тарихын көрсететін бай археологияны ескерткіштері өте көп. Бұл ескерткіштердің маңызы еліміз үшін өте зор, өйткені бізде жеткен жазба әдебиеттер көп нәрсенің бітімі аша ашады. Ерте замандағы Қазақстанда мекенделген тайпалардың саи кездері Сібір, Орта Азия, Еділ бойы. Олармен қарым - қатынасы байлап Қазақстаннаы археологияны зерттеуіні оны тарихан, мәдениетін, этногенезін зерттеу үшін өте маңызды. Қазақстаннаы археологияны ескерткіштері туралы айналысқан мәліметтер ортағасырлық қытай, араб, парсы тарихнамалары, географтар мен саяхатшыларның еңбектерінде кездеседі.

3. Ортамың Азияның ертедегі дәстүрлі мәдениетін зерттеуде нацисттика мен этнографияның ролі қарғандық орын алады. Қазақстан аймағындағы Ортамың Азияның көптеген халықтардың этнографияны қамтығанын зерттеуде айналысқан жұмыстары. Ортамың Азия және Қазақстаннаы орта және ортағасырлық тарихнаы этно - мәдени, этно - территориялық, сағси, әлеуметтік мәселелері, басқару жүйесі, мемлекеттік мәселесін, әскери өнер

Сөзгемелер мен атограммалар мәдени XIX ғасырдың II жартысы - XX ғасырдың бас кезіндегі дәстүрлі шаруашылықтың сипаты. XX ғасырдың бас кезіндегі Құтам, кеңестік дәстүрлі ортада кезеңіндегі дәстүрлі шаруашылық ұрпақтан бұзды, дәстүрлі шаруашылықтың құрғақ мәселелері жаман басты жұрттың қосына басты саналады.

1. Дәстүрлі өркениет ұғымы - әлеуметтік не этникалық ортада дәстүр негізінде қалыптасқан саяси, әлеуметтік, экономикалық және мәдени қарым-қатынастар жүйесі. Орталық Азиядағы дәстүрлі өркениеттерді зерделеудің Республикалық Ғылыми зерттеу орталысымен 100-ден аса 5-20-ші мақалалар жарияланды. Орталық Азия дәстүрлі өркениеттердің зерттеу бойынша республикалық ғылыми орталықтың қотамы үшін маңызы зор. Зерттеушілердің айтуы бойынша Орталық Азия ендері - ел қозғалушылығымен тударатын өркениетпен мәдени аспектісі бойынша тарихи бай аймақтардың бірі деп саналады.
2. Қазақстан бойынша кез-байтақ Қазақстан даласында 49701-ке жуық археологиялық ескерткіш мемлекеттік ескерткіштер қатарында есептеліп тұр. Орта ғасырлар кезінде тарихшылар мен географтар саяхатшылар, ғалымдар ескі қоныстар мен қалалардың ернеу туралы мағлұматтар қалдырған. Қазақстанның шексіз территориясында ежелгі заманда мекендеген тайпалар мен халықтардың пәллілері дәуірінен бері тарихын көрсететін бай археологиялық ескерткіштер өте көп бұл ескерткіштердің маңызы еліміз үшін өте зор, өйткені бізге жеткен жазға әдебиеттер көп нәрсенің бетін аша алмайды.
3. Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі мәдениетін зерттеуде наивадистика мен этнографияның ролі қарқынды орын алды. Қазақстан аумағындағы Орталық Азияның көптеген халықтарына этноауылдың қалыптасуы зерттеуде айналмай күші жұмсалды. Орталық Азия және Қазақстанның ерте және ортағасырлық тарихының этно-мәдени және территориялық, саяси, әлеуметтік мәселелері басқару жүйесі, мемлекеттік мәселелерін, әскери өнер көпшіліктері мен отарлаушылар мәдени XIX ғасырдың II жартысы - XX ғасырдың бас кезіндегі дәстүрлі шаруашылықтың сипаты, XX ғасырдың бас кезіндегі қотам, қазіргі заманғы ортада кезіндегі

дәстүрлі шаруашылық ортаның бұзылуы, дәстүрлі шаруашылықтың
тирілігі меніңше жобаның басты зерттеу нысаны болып табылады.

1. Әстүрлі өркениет ұғамы, Орталық азиядағы Әр елдің әдет-ғұрыптары, дәстүрі, діні, ортақ тілдері. Әстүрлі өркениетте әр халықтың өз дәстүрінің ұақыты бағалау және мәдениетте қозғалышының тұрпаттық өркениеті мен мәдени аспектісі байланысты тарихи дәлелдері.

2. Қазақстандағы археологиялық зерттеулерде. Қазақстан жерінде табылған Алтын адам құрманың дәстүрінде табылған. Сол Алтын адамға таңқанда көптеген әлемдік бейнесінде ұрпақтар. Қазіргі кезде Қазақстанда археологиялық зерттеулер тоқталып қалса климаттың кесірінен бір айта бері.

3. Орталық Азияның ертедегі дәстүрлі мәдениеті көптеген кезінде этнографиялық ролі онда ата-бабаларымыздың ұстанған дәстүрлі мен әдет-ғұрыптары мен діні басқаша болса. Әр елде өздерінің ұстанатын діні, мәдениеті, дәстүрі бағалау бағалау: құрбандыққа әртүрлі мәдениеттер, шалғай және тайпалар басқаша болса.

1. Көшпелі мал шаруашылығының қалыптасу себептері: Сол кезде адамдар көшіп қонып, тұратын арындары жиі айнастырған. Егер олар бір жерде тұрып қалса, жұртқили аңдар өлтіріп немесе ауылдарына шабуыл жасай беретін еді. Олар осы себептен көшіп қонып жүрген. Сол кездегі адамдар: киіз үй ойлап тапқан. Оларға көшіп жүруге ыңғайлы болған. II мыңжылдықтың соңында климат өзгерді, жауын-шашын азайып, егіншілікпен айналысу қиындады. Сондықтан адамдар мал шаруашылығымен айналысуды көзден қойға амады. Себебі мал шаруашылығы ет, сүт, жүн, тері өнімдерін өндіруге мүмкіндік берді. Шүйе, жеміс қорық қызметін атқарды.

2. Егіншіліктің дамуы: Қозақстан аймағында табиғи - климаттық жағдайдың ұртұрмалына байланысты көшпелі мал шаруашылығымен қатар, егіншілік те өрлеп шықты. Кезес өкіметі кезінде доғалықтарда егіншілік ешқашан болған емес деген пікір айтады. Шынығында, қозақтар егіншілікпен өскенден - оқ айналысқан. Қозақстан аймағында өмір сүрген ежелгі тайпалардың мал өсірумен қатар дамыған негізі рәсібі. Егіншілік Іле, Тлас, Арал, Шу, Сыр өзендері бойында және Жетісу өңірінде кезінен дамыды.

3. XX ғасырдың басындағы қозақтардың жаппай егіншілікке өту себептері: XIX ғасырдың соңында қозақтардың жаппай егіншілікпен айналысуға мүмкіндік еткен себептер: Біріншіден, орыс шаруаларының қоныс аударуы солдартынан мал жойғындары қысқарып, қона тұрғын дартыны соны өсті. Екіншіден, қозақтар егіншілікке өтпеген мезгілде қоныстанған аймақтарда күштеп қыстырылатын жауынты деп ескерді. Егіншілікке өту орыс қозақтар өз мерінде тұрған соңына зекеттенді. Эзи тұрған «Азияның Ресей» (СПб, 1914, 17) кітабын зурастырушылар блай деп жазған:

"Арестордың қамтамалық бұл жерге қозғалғандық отырғандыққа
қосымен бірге түрлі табыр. Мәліметтердің қысқартуы ағары
Мәліметтердің отырғандық еліміздің еліміздің қосы
және бұл жерде"

1. Жәшпей мал шаруашылығын қалыптасу себептері?

Қазақстан аумағының табиғи және климаттық ерекшеліктері, яғни эко жүйесі жергілікті тұрғындардан шаруашылық түрін қалыптасуға әжеден ас тікелей әсер еткен. Ежелгі тұрғындар тіршілік ортасына өзгеруіне қарай біртіндеп егіншілікке мал шаруашылығы көше бастады. Сол кезде адамдар көшіп-қонып тұратын орындарын жиі (орналаспаған) алмастырып отырған. Егер ол бір жерде тұрып қалса, жұртқа олар өлтіріп немесе ауылдарына шабуыл жасай беретін еді. Олар осы себептен көшіп-қонып жүрген. Сол кездегі адамдар күіз үйі айлап тапқан. Оларға көшіп жүруге ықпалы болған.

2. Егіншіліктің дамуы:

Шаламен БЗБ II мыңжылдықтың соңындағы ауылшылар жағдайында егіншілікпен айналысу тиімсіз болды. Қазақстан аумағының басын бөлігің мөлкіт жерлер осыны қамтыр. Күн радиациясы өте жоғары, бұлақшылар жиі орын орып алып отырады. Су көзі мен жойылымдан жерлердің тапшылығы аумақтың өкілдіктердің жеткіліксіздігі табуға мал оздығы қорығын таралуына әкелді. Қазақстан аумағында табиғи климаттың жағдайы әртүрлігіне байланысты көптеп мал шаруашылығымен қатар егіншілік те орын алған. Денес өкіметі кезінде далалықтарда егіншілік елден бөлімнен әлде деген пікір айтылды. Шығарманың кезінде Қазақтар егіншілікпен әжеден ас айналысқан.

3. XX ғасырдан

Қазақстан аймағында

3. XX ғасырдан бастап қазақтардың жаппай елшілікке оту себептеріне?

Бұл туралы Азияда Ресей (СНБ 1914 т) кітабын құрастырушылар бөлек деп жазған: Орыстардың ұжымдау бұл жерге қазақтардың отырышына көшумен бірге жүріп жатты. Жайылымдардан басқару оларға мал шаруа аймағынан отырышы елшілікке көшуге мәжбүр еді. Чиншиден патша өкіметінің отырыш саясаты қазақтарға отырышыға көшіруді көздейді. Бұл жерде патшаның Ресейдің басты мақсаты - өлкелік негізгі тұрғындардың жерінен айырып қоныс аударушыларға босатып беру және қозғалысында патша билігінің үстіндігін бекіту еді.

1) Көптеген мал шаруашылығының қалыптасу себептері:

Негізінен Қазақстан аумағының табиғи және климаттық ерекшеліктері, яғни жердің өсірілікті тұрғындардың шаруашылық түрін қалыптасуына емесден-ақ тікелей жер өткен. Емалы тұрғындар тіршілік ортасының өзгеруіне қарай бұрынғы өкілілікпен мал шаруашылығына көше бастады. Шамалмен Б.З.Ә. II мыңжылдықтың соңындағы қуаңшылық жағдайына өкілілікпен айналысу тиімсіз болды. Қазақстан аумағының басшы бағын шөкіят жерлер алып кетер. Жұл радиациясы өте жоғары, қуаңшылық иі қып алып отырады. Бұл кезі мен шөкіятке қарай табиғи табиғи, аумақтағы өкіліліктердің өкілілікке табиғи мал азығы қорының тарауына жетеді. Осылайша жердің эрозия жағдайы күрт тұнғанды. Алайда мал басуының саны одан әрі көбейе түседі. Ол көптеген мал шаруашылығының орнына жеткізді. Жұл жағдайда өкілілікке аса тиімді балама ретінде көптеген мал шаруашылығы дамыды;

2) Өкілілік дамуы:

Қазақстан аймағында табиғи-климаттық жағдайдың әртүрлілігіне байланысты көптеген мал шаруашылығымен қатар, өкілілікте қып алып. Жұл өкілілік кезінде дамуында өкілілік емес болған емес деген пікір айтылады.

Негізінен қуаң жағдайының тереңіне үкілілік болса, олар бұрынғы өкілілікпен айналысқан. Жұл ақпарат кездерінде айтылғандай өкілілік тіршілік кездерінде айналысқан түсінуе болады. Жұл-қал, су кездері жағдай өзгерісте өкілілік аймағы дамыды. Өкілілік ортамыздары: Қарғария, Іле, Шу, Қар, Ертіс өзендері, Жұл, Ақалы, Жұл қалдары мақұп. Негізінен өкілілік өткен-ақ Ақтүстік Қазақстан және Шетісу өкілілікте кез өріс алды.

Өкілілік мал шаруашылығы тарихи дәуір кездерінде негізінен және жерінде қалыптасты. Алайда қуаң дәуірінің қарапайым аймағын, орамын арасында Шығыс Қазақстанмен Саяттық Қазақстан өкіліліктен тарады. Жұлдегі Ақалы табиғи-климаттық жағдайында өкілілік қуаң шаруашылық түрі болды. Олар көбінесе жерді өңдеу үшін тесе, қуаң және шөкіят орамын пайдаланып.

Ежелгі тұрғындар мен өзге де сұару қандырықшыларын пайдаланған. Екіс алдақтарын сұару үшін үшін тоғандар мен су қайшыларын салған. Осылайша екіс кездері өкімшілік дәлме түскен.

3) XX ғасырдың басындағы қазақтардың маллай өкімшілікке өту себептері:

Қазақтарды маллай өкімшілікпен айналысуға мәжбүр еткен негізінен: өрне шаруаларының қоныс аударуы салдарынан мал малышындары жоққандықтан, ұрпақ тұрғындарының саны өсті. Және де қазақтар өкімшілікке өткеннен мағдайда қоныстанған аймақтардан күштеп ығыстырылатын қазіргі де ескерді. Өкімшілікке өту арқылы қазақтар өз ішінде тұрақтануға қауіптенді. Мәжбүр бір себепі: патша өкіметінің отарлау саясаты қазақтарды отарлаушыларға көшіруді кездері. Ресейдің негізі мағсаты - өкімнің негізі тұрғындарын іерінен айырып, қоныс аударушыларға бақатып беру іше қазақ қонысында патша өкімнің үстемдігін бекіту еді. Осылайша бізде XX ғасырдың басындағы қазақтардың маллай өкімшілікке жер өту себептері негізінен осылай ішпінтеледі.